Cena numeru 1 zł. 50 gr.

BUCHALTER POLSKI

MIESIĘCZNIK

ORGAN POLSKIEGO ZWIĄZKU BUCHALTERÓW-RZECZOZNAWCÓW, BUCHALTERÓW - BILANSISTÓW I ICH POMOCNIKÓW W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Pod redakcją ANTONIEGO JULJANA SZYLLERA

Rok 10 Warszawa, luty 1937 r. Nr. 2 (108)

Treść zeszytu:

Prosimy o wpłacanie prenumeraty za załączonym przekazem rozrachunkowym

Wieczory dyskusyjne.

W miesiącu lutym na wieczorach dyskusyjnych omawiano następujące tematy:

1.II.1937 r. — Rozporządzenie wykonawcze do ustawy o podatku przemysłowym — ref. kol. St. Kulesza.

8.II.1937 r, — O terminach sporządzania bilansu zamknięcia — ref. kol. J. Grabiński.

15.II.1937 r. — Księgowanie dzierżawy objektów — ref. kol. St. Kulesza.

22.II.1937 r. — 1) R-k budowy studni na wydzierżawionym placu,
2) Kontrola beczek — ref. kol. St. Kulesza.

Ławnicy w Sądach Pracy.

Postanowieniem P. Ministra Sprawiedliwości kol. Stanisław Krzestowski mianowany został ławnikiem Sądu Pracy w Warszawie, zaś kol. kol.: Mikołaj Dworakowski i Eugenjusz Radomski mianowani zostali zastępcami ławników Sądów Pracy w Warszawie.

Wymienieni koledzy delegowani byli przez Zarząd Związku na organizowane przez Zrzeszenie Przyjaciół Sądów Pracy kursy dla kandydatów na ławników w Sądach Pracy. Z ramienia Oddziału w Gdyni do Sądu Pracy w Gdyni powołano 14 naszych kolegów, członków Oddziału.

Pośrednictwo Pracy.

W ciągu 1936 r. zgłoszono do Związku 96 zapotrzebowań na posady stałe i zajęcia dorywcze. Obsadzono przez Związek 35 miejsc, 61 zaś pozostało nieobsadzonych przeważnie z powodu ofiarowanych bardzo niskich warunków materjalnych. Ogólnie stwierdzić można, że bezrobocie pośród Członków n/Związku, z uwagi na wysokie ich kwalifikacje, jest naogół bardzo małe i to przeważnie krótkotrwałe.

Rachunkowość Przemysłowo-Gospodarcza.

Viceprezes n/Związku, kol. Aleksander Szmakfefer, napisał bardzo poważną pracę pod powyższym tytułem, którą zamieścimy w numerze marcowym „Buchaltera Polskiego".

Pokaz Buchalterji Przebitkowej.

W dniach 25, 26 i 27 kwietnia r. b. dyrekcja Kursów Wyższej Rachunkowości dla Buchalterów organizuje ostatni pokaz-ćwiczenia buchalterji przebitkowej dla słuchaczów Kursu. W pokazie uczestniczyć mogą również osoby, niebędące słuchaczami Kursów, za opłatą zł. 10.— od osoby. Zgłoszenia wraz z opłatą przyjmowane będą do dnia 5 kwietnia r. b.

ZARZĄD GŁÓWNY
Polskiego Związku Zawodowego Buchalterów-Rzeczoznawców, Buchalterów-Bilansistów i Ich Pomocników w Rzeczypospolitej Polskiej
Warszawa, Nowogrodzka 20

zawiadamia P. T. Członków
że na mocy § 15 statutu Związku zwołuje się

ZWYCZAJNE OGÓLNE ZEBRANIE ROCZNE,

które odbędzie się w siedzibie Związku
w poniedziałek, dnia 26 kwietnia 1937 r. o godz. 6 wieczorem punktualnie,

podług następującego porządku obrad:

1. Zagajenie i ukonstytuowanie Prezydjum Zebrania,
2. Odczytanie i zatwierdzenie protokółu Ogólnego Zebrania z dnia 26 kwietnia 1936 r.
3. Sprawozdanie Zarządu z działalności i finansowe oraz sprawozdanie Komisji Rewizyjnej,
4. Dyskusja i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu,
5. Wybory 3-ch Członków Komisji Rewizyjnej i 1 zastępcy,
6. Projekt budżetu na 1937 rok,
7. Wnioski Zarządu w sprawie zmiany § 7, 13, 15 i 40 statutu,
8. Wnioski Członków, złożone Zarządowi najdalej do dnia 11 kwietnia 1937 roku.

Zebranie będzie prawomocne bez względu na ilość obecnych Członków (§ 18 statutu).

Jako karta uczestnictwa w Zebraniu służy legitymacja na rok 1937, względnie legitymacja na rok 1936 z opłaconemi składkami przynajmniej za miesiąc październik 1936 roku.

BUCHALTER POLSKI

ORGAN POLSKIEGO ZWIĄZKU BUCHALTERÓW-RZECZOZNAWCÓW, BUCHALTERÓW-BILANSISTÓW I ICH POMOCNIKÓW W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Redakcja i Administracja
Warszawa, Nowogrodzka 20
telefon 8-41-05

Miesięcznik

Redaktor przyjmuje w poniedziałki od 6 do 7 wieczorem
Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronie ostatniej

Rok X. Warszawa, luty 1937 r. Nr. 2 (108)

PROJEKT USTAWY O KSIĘGOWYCH PRZYSIĘGŁYCH I ICH ASYSTENTACH.

Poruszona przez nas w postaci konkretnych projektów sprawa buchalterów przysięgłych oraz buchalterów dyplomowanych, omówiona na kilku zjazdach zwołanych przez n/Organizację, a mianowicie: na Pierwszym Ogólno-Krajowym Zjeździe Zaprzysiężonych Rewizorów Ksiąg Handlowych i Buchalterów - Rzeczoznawców, odbytym w 1928 r., i na dwóch Wszechpolskich Zjazdach Buchalterów, zwołanych w 1929 i 1931 r., na nowo odżyła.

Organizacja nasza, wysuwając na 2-gim Wszechpolskim Zjeździe Buchalterów (1931 r.) projekt zasadniczego unormowania zawodu buchaltera i w następstwie buchaltera rzeczoznawcy, bądź jako biegłego sądowego, bądź jako rewidenta rachunkowości w spółkach akcyjnych, bacznie śledziła wszelką akcję w tym kierunku. Przedewszystkiem rozpoczęła pracę nad przygotowaniem odpowiednich kadr buchalterów, wychodząc z założenia, że najpierw sami buchalterzy winni uporządkować u siebie sprawę kwalifikacyj zawodowych, aby móc w następstwie wystąpić z konkretnemi żądaniami.

Opracowany przez nas i uchwalony na 2-gim Wszechpolskim Zjeździe Buchalterów (1931 r.) projekt ustawy o buchalterach dyplomowanych reguluje zasadniczo sprawę zawodu buchaltera, dbając o los tych mas, jak również o uporządkowanie w dziedzinie rachunkowości naszego życia gospodarczego. Opracowaliśmy ramową ustawę, choć zawartą w kilkunastu artykułach, lecz rozwiązującą, zdaniem naszem, sprawę należytego prowadzenia rachunkowości w przedsiębiorstwach, kwestję obrony zawodu buchaltera i wreszcie sprawe rewizji rachunkowości przedsiębiorstw. Przystąpiliśmy do porządkowania od źródła, metodycznie i planowo.

W poprzednim numerze „Buchaltera Polskiego" wzmiankowaliśmy, iż przez jednego z posłów na Sejm został opracowany projekt ustawy o księgowych przysięgłych i ich asystentach. Obecnie po wydobyciu owego projektu, opracowanego i złożonego przez posła Józefa Głowackiego z Poznania, podajemy go niżej w ścisłem brzmieniu.

Czytelnik będzie mógł więc wyrobić sobie należyty pogląd na projekt i dążenia wnioskodawcy, porównując treść z projektem ustawy o buchalterach dyplomowanych, który w tym celu przytaczamy niżej za projektem posła J. Głowackiego.

Projekt posła J. Głowackiego chce uregulować sprawę naszego zawodu od końca, przewidując tylko uregulowanie kwalifikacji, uprawnień dla najwyższych szczebli w naszym zawodzie, to jest dla buchalterów (księgowych) przysięgłych. Całe rzesze buchalterów i ich pomocników, pracujących dotychczas w tym zawodzie, pozostawia na boku, nie dbając o los ich, jakby ich zupełnie nie było.

Projekt zmierza do stworzenia z instytucji księgowych przysięgłych osób zaufania publicznego, jak np. notarjusz, mierniczy przysięgły i t. d. Jest to chwalebne dążenie i w tej mierze należy się podziękowanie p. Głowackiemu. Jednakże wprowadzenie tej instytucji bez uprzedniego przygotowania warunków dla jej egzystencji i dla należytego funkcjonowania byłoby popsuciem sprawy na początku i zemściłoby się nietylko na samej instytucji księgowych przysięgłych, lecz przedewszystkiem na życiu gospodarczem kraju naszego. Rozumiejąc doskonale te warunki, władze państwowe celowo i świadomie, widać, odkładały wprowadzenie w życie art. 376 Kodeksu Handlowego do momentu zaistnienia odpowiednich warunków należytego funkcjonowania i stosowania tego artykułu.

Art. 376 mówi o obowiązkowej rewizji bilansu, r-ku strat i zysków i sprawozdań spółek akcyjnych przez biegłych rewidentów, których kwalifikacje ma ustalić minister przemysłu i handlu w drodze rozporządzenia wykonawczego. Zdawałoby się, że nic łatwiejszego nie było, jak opracować rozporządzenie wykonawcze i wprowadzić w życie art. 376 Kod. Handl. O ile tak się nie stało dotychczas, to widać były pewne racje w tym względzie.

Aczkolwiek nie są nam wiadome dokładnie motywy odroczenia wprowadzenia w życie art. 376 Kod. Handl., jednakże, zdaniem naszem, przed wprowadzeniem art. 376 należałoby przygotować odpowiednio te instytucje (sp. akcyjne), które podlegać mają rewizji przymusowej w trybie art. 376 Kod. Handl.

Przygotowanie to wyobrażamy sobie w sposób następujący:

1) Należy zmodyfikować rozporządzenie o sporządzaniu bilansów osób prawnych, jako wadliwie pod względem technicznym ujęte. Sprawa normalizacji sprawozdań i bilansów osób prawnych nie jest sprawą, mogącą być rozwiązaną dorywczo, na kolanie. Należałoby powołać odpowiednich fachowców — buchalterów, zasięgnąć opinji sfer gospodarczych, opracować takie ramowe przepisy, którebyby dawały dokładne sprawozdanie z działalności przedsiębiorstwa i któreby umożliwiały wy-

konanie przepisów, a co dotychczas nie jest możliwe wskutek wadliwości obecnego rozporządzenia, i któreby wreszcie zmierzały do uporządkowania oraz racjonalnej, możliwej w pewnych ramach, standaryzacji rachunkowości i kontroli przedsiębiorstw.

2) Wszystkim buchalterom dokładnie wiadomo, że wiele przedsiębiorstw dla tych lub innych przyczyn, częstokroć nie z winy kierownictwa przedsiębiorstwa lub szefów buchalterji, posiadało i posiada bilanse niezupełnie zgodne z faktycznym stanem rzeczy. Obawa przed rygorem karnym i ewent. dodatkowemi podatkami powstrzymuje omawiane przedsiębiorstwa od ujawnienia i sprostowania niedokładności. Jeśliby wprowadzić w życie natychmiast art. 376 Kod. Handl., to, zdaniem naszem, prawie w każdej spółce akcyjnej znalazłby się powód do wytoczenia sprawy karnej nawet nie z winy obecnych władz przedsiębiorstwa względnie kierowników buchalterji. Należałoby więc po ustaleniu ram dla rachunkowości w myśl punktu poprzedniego udzielić terminu przynajmniej 2 letniego dla doprowadzenia rachunkowości spółek akcyjnych i wogóle wszystkich przedsiębiorstw do należytego porządku. Równocześnie udzielając ulgowego terminu dla uporządkowania rachunkowości, należałoby udzielić amnestji podatkowo-buchalteryjnej dla przedsiębiorstw, porządkujących rachunkowość z niedokładności w latach ubiegłych. Amnestja musiałaby być szersza i bardziej szczegółowa, aniżeli ogłoszona przed paru laty amnestja podatkowo-rachunkowa.

3) Dla dopomożenia przedsiębiorstwom w należytem uporządkowaniu rachunkowości przez odpowiednio przygotowanych fachowców, należy ustalić — kto może podpisywać bilanse w charakterze buchaltera — bilansisty, gdyż tym sposobem zmusi się odpowiednie kadry buchalterów do odpowiedniego przygotowania osobistego. Nasz projekt ustawy o buchalterach dyplomowanych sprawę tę stara się rozwiązać, aczkolwiek możliwe są w tym projekcie (opracowanym w 1931 r.) pewne zmiany natury kwalifikacyjnej.

4) Buchalterzy-rzeczoznawcy, powoływani w przyszłości jako biegli w sprawach sądowych względnie jako przyszli rewidenci spółek akcyjnych, muszą wyjść z grona buchalterów dyplomowanych, jako emanacja najlepszych sił zawodowych. Tego rodzaju załatwienie sprawy będzie najsłuszniejsze, zamiast rozpoczynania regulacji naszego zawodu od końca, to jest od powoływania do życia instytucji buchalterów (księgowych) przysięgłych. Nie można przecież myśleć o powoływaniu biegłych lekarzy, czy też biegłych inżynierów - mechaników, dopóki nie ustali się najpierw kto może być lekarzem, czy też inżynierem mechanikiem, tak samo należy najpierw ustalić — kto może być buchalterem wogóle.

Powracając do projektu posła Głowackiego, należy zwrócić uwagę na projektowany w art. 75 sposób powoływania pierwszych księgowych przysięgłych w ciągu pierwszych lat powstania instytucji księgowych przysięgłych. Pan poseł Głowacki projektuje kwalifikowanie kandydatów przez „naczelną organizację związków księgowych", czyli wnioskować należy, że chodzi tu o t. zw. Radę Naczelną Zrzeszeń Księgowych i Rzeczoznawców, w której dominującą rolę odgrywa Związek Księgowych w Polsce. Organizacja nasza nie uznaje wzmiankowanej Rady, jako nie reprezentującej wszystkich buchalterów-polaków, i dlatego też usiłowaniom projektodawcy wskazanym w art 75 projektu, musimy jak najkategoryczniej się przeciwstawić.

Projekt posła p. Głowackiego zmierza do powierzenia księgowym przysięgłym rewizji spółdzielni, mimo iż rewidenci spółdzielni muszą mieć inne nastawienie, aniżeli rewidenci, przewidziani w art. 376 Kod. Handl. Wypada to z racji społecznego charakteru spółdzielni.

Wadą projektu posła Głowackiego jest również jego słaba konstrukcja w dziedzinie organizacji izb księgowych przysięgłych.

Projekt, aczkolwiek wychodzi z konieczności wprowadzenia w życie art. 376 Kod. Hand., jednakże zamiast postawić jako punkt wyjścia tenże artykuł, umieszcza go wraz z odpowiednią zmianą dopiero w art. 72 projektu.

Na szczęście, wg posiadanych przez nas informacji, projekt p. Głowackiego nie spotkał się z aprobatą sfer miarodajnych.

Kończąc doraźne uwagi, podajemy niżej dokładną treść projektu p. Głowackiego o księgowych przysięgłych i ich asystentach oraz projekt ustawy o buchalterach dyplomowanych, opracowany przez nas i uchwalony na 2-gim Wszechpolskim Zjeździe w 1931 r.

Chętnie zamieścimy dalsze głosy w tej sprawie, prosząc o jak najliczniejsze ich nadesłanie.

Panu posłowi Józefowi Głowackiemu z Poznania należy wyrazić podziękowanie za poruszenie opinji publicznej sprawą naszego zawodu, co jest jedynym plusem projektu poselskiego.

Projekt ustawy o księgowych przysięgłych i ich asystentach złożonej Sejmowi przez posła Józefa Głowackiego z Poznania w dn. 9 lutego 1937 r.

I. Postanowienia ogólne

Art. 1.

Księgowy przysięgły jest osobą zaufania publicznego do spraw księgowości (rachunkowości).

Art. 2.

Księgowi przysięgli i ich asystenci stanowią organ samorządu zawodowego i rządzą się przepisami, zawartemi w niniejszej ustawie.

Art. 3.

W miastach będących siedzibą izb przemysłowo-handlowych istnieją izby księgowych przysięgłych i ich asystentów, których terytorjalny zakres działania obejmuje teren działalności właściwej izby przemysłowo-handlowej.

Art. 4.

Do zakresu działania izby księgowych przysięgłych i ich asystentów należą następujące sprawy:

1) zaprzysięganie księgowych przysięgłych i ich asystentów,
2) wpis na listy księgowych przysięgłych i asystentów księgowych przysięgłych oraz wykreślenie z tych list,
3) nadzór nad działalnością zawodową i etyczną swoich członków,
4) sądownictwo dyscyplinarne i polubowne,

5) kierowanie wykształceniem zawodowem asystentów księgowych przysięgłych według dyrektyw rady głównej izb księgowych przysięgłych i ich asystentów,
6) administracja izby, zarząd jej majątkiem oraz organizacja wzajemnej pomocy,
7) przedstawicielstwo interesów zawodowych na terenie swej działalności.

Art. 5.

Naczelną przedstawicielką księgowych przysięgłych jest rada główna izb księgowych przysięgłych i ich asystentów z siedzibą w Warszawie.

Art. 6.

Mandaty do władz organów samorządu księgowych przysięgłych i ich asystentów, pochodzących z wyboru trwają 3 lata. Ustępujący mogą być ponownie wybrani. Wybrany nie może odmówić przyjęcia mandatu bez ważnych przyczyn nie pozwalających mu na wywiązanie się z obowiązków nakładanych mandatem.

Art. 7.

Rada główna izb księgowych przysięgłych i ich asystentów oraz każda izba księgowych przysięgłych i ich asystentów mają osobowość prawną.

Art. 8.

Językiem urzędowym samorządu księgowych przysięgłych i ich asystentów jest język polski.

Art. 9.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu określi wzór pieczęci z godłem państwowem, jakie mają używać księgowi przysięgli i ich organa samorządu.

II. Warunki wpisu na listę księgowych przysięgłych

Art. 10.

Na listę księgowych przysięgłych będzie wpisany ten księgowy zawodowy, który:
1) posiada obywatelstwo polskie i korzysta w pełni z praw cywilnych i obywatelskich,
2) ma nieskazitelną przeszłość,
3) ma ukończonych 35 lat,
4) włada językiem polskim w słowie i piśmie,
5) ukończył wyższą szkołę handlową lub inną wyższą uczelnię, której program zostanie uznany przez radę główną izb księgowych przysięgłych i ich asystentów za dostateczny,
6) odbył przynajmniej 10-letnią praktykę w pracy gospodarczej przy czem co najmniej 5 lat w charakterze asystenta księgowego przysięgłego, czy to na stanowisku samodzielnego księgowego w przedsiębiorstwach prowadzących prawidłowe księgi handlowe, czy też jako księgowy w kancelarji księgowego przysięgłego,
7) złożył egzamin na księgowego przysięgłego.

Art. 11.

Przed rozpoczęciem wykonywania czynności zawodowych księgowy przysięgły obowiązany jest złożyć, wobec prezesa rady właściwej terytorjalnie izby księgowych przysięgłych i ich asystentów, przysięgę – według następującej roty:

„Pomny dobra Państwa i godności swego zawodu, przyrzekam uroczyście, że obowiązki księgowego przysięgłego spełniać będę zgodnie z prawem i słusznością, poświęcając się im z całą sumiennością i gorliwością, władzom okazywać będę poszanowanie, a w postępowaniu swym kierować się będę zasadami honoru i uczciwości".

Art. 12.

Minister Przemysłu i Handlu władny jest po wysłuchaniu opinji rady głównej izb księgowych przysięgłych zarządzić w drodze rozporządzenia zamknięcie na czas określony listy księgowych przysięgłych w poszczególnych województwach.

III. Prawa i obowiązki księgowych przysięgłych

Art. 13.

Do zakresu czynności wykonywanych przez księgowych przysięgłych należą:
1) badanie bilansów, r-ków strat i zysków oraz sprawozdań założycieli i zarządu w spółkach akcyjnych w charakterze biegłego rewidenta,
2) badanie rachunkowości i działalności spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz towarzystw ubezpieczeń wzajemnych w charakterze biegłego rewidenta,
3) przeprowadzanie rewizyj w spółdzielniach w charakterze rewidenta,
4) rewizja, kontrola i opinjowanie księgowości (rachunkowości) na zlecenie władz oraz osób prawnych i fizycznych,
5) dokonywanie obliczeń i rozrachunków na podstawie ksiąg handlowych oraz innych dowodów,
6) zaświadczanie wyciągów z ksiąg handlowych,
7) sprawowanie funkcyj biegłego sądowego, z zakresu księgowości (rachunkowości),
8) pełnienie obowiązków męża zaufania, nadzorcy sądowego, kuratora, syndyka, zarządcy majątkowego i likwidatora na zlecenie władz, osób prawnych i fizycznych.

Art. 14.

Zaświadczenia z zakresu księgowości (rachunkowości) podpisane przez księgowego przysięgłego i zaopatrzone jego urzędową pieczęcią, posiadają prawne domniemanie wiarygodności.

Art. 15.

Księgowy przysięgły powinien spełniać swe obowiązki sumiennie i gorliwie oraz strzec powagi swego zawodu.

Art. 16.

§ 1. Księgowy przysięgły obowiązany jest zachować w tajemnicy wiadomości, udzielone mu z tytułu wykonanego przezeń zawodu.

§ 2. Obowiązek zachowania tajemnicy ustaje w przypadkach prawem przewidzianych oraz, gdy księgowy przysięgły składa zeznanie jako świadek przed sądem.

Art. 17.

Księgowy przysięgły winien obrać sobie siedzibę na terenie działalności izby, do której należy. O każdorazowej zmianie siedziby należy niezwłocznie zawiadomić izbę.

Art. 18.

Przeniesienie się na teren działalności innej izby wymaga uprzedniego wpisu na listę właściwej terytorjalnie izby księgowych przysięgłych.

Art. 19.

Odmowa wpisu na listę w myśl art. 18 ulega zaskarżeniu do rady głównej izb księgowych, której decyzja jest ostateczna.

Art. 20.

Wydalając się ze swej siedziby na czas ponad 6 tygodni księgowy przysięgły powinien ustanowić innego księgowego przysięgłego swoim zastępcą i zawiadomić o tym izbę.

Art. 21.

Księgowy przysięgły pobiera za swoje czynności wynagrodzenie według umowy. W braku zaś umowy według stawek ustalonych przez właściwą terytorjalnie radę księgowych przysięgłych i ich asystentów, a wyższej instancji — przez radę główną izb księgowych przysięgłych.

Art. 22.

Księgowy przysięgły może zajmować się prowadzeniem księgowości (rachunkowości) w przedsiębiorstwach publicznych i prywatnych pod warunkiem jednak, że nie będzie jednocześnie prowadził kancelarji własnej do wykonywania czynności przewidzianych art. 13.

Art. 23.

Księgowemu przysięgłemu nie wolno wydawać zaświadczeń, wymienionych w art. 14 w sprawach, które dotyczą:

1) samego księgowego przysięgłego,
2) jego małżonki,
3) krewnych lub powinowatych księgowego przysięgłego w linii prostej bez ograniczenia stopnia, w linii zaś bocznej — krewnych do czwartego i powinowatych do trzeciego stopnia włącznie,
4) osób związanych z księgowym przysięgłym z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli,
5) instytucyj lub spółek, w których władzach księgowy przysięgły bierze udział,
6) przedsiębiorstw, w których pełni obowiązki podane w art. 13 (ust. 8), albo w których prowadzi księgowość.

Art. 24.

Z wykonywaną pracą nie wolno łączyć takich zajęć, które nie licują z zawodem lub godnością księgowego przysięgłego.

IV. Ustrój i działalność izb księgowych przysięgłych i ich asystentów.

Art. 25.

Księgowi przysięgli, mający siedzibę w obrębie działalności właściwej izby przemysłowo-handlowej tworzą izbę księgowych przysięgłych i ich asystentów.

Art. 26.

Organami izby są:

1) Walne zgromadzenie księgowych przysięgłych i ich asystentów,
2) rada księgowych przysięgłych i ich asystentów,
3) sąd dyscyplinarny,
4) komisja rewizyjna.

Art. 27.

Walne zgromadzenie księgowych przysięgłych i ich asystentów odbywa się w siedzibie izby i bywa zwyczajne i nadzwyczajne. Zgromadzenie zwyczajne zbiera się każdego roku w miesiącu październiku. Zgromadzenie nadzwyczajne zwołane będzie:

a) w celu ukonstytuowania się izby księgowych przysięgłych,
b) na wniosek co najmniej piątej części księgowych przysięgłych, wchodzących w skład izby.

W walnych zgromadzeniach obowiązani są uczestniczyć z prawem głosu decydującego wszyscy księgowi przysięgli, wchodzący w skład izby oraz delegaci asystentów z głosem doradczym. O terminie i miejscu zgromadzenia należy powiadomić każdego z nich oddzielnie przynajmniej na 14 dni. Nieprzybycie na walne zgromadzenie bez dostatecznego usprawiedliwienia się w ciągu 8 dni po terminie zgromadzenia pociąga za sobą karę porządkową w wysokości ustalonej przez radę główną izb księgowych przysięgłych i ich asystentów.

Art. 28.

Do zakresu działania walnego zgromadzenia należą następujące sprawy:

1) wybór członków rady księgowych przysięgłych,
2) zatwierdzenie sprawozdania rocznego i zamknięcia rachunkowego, przedstawionego przez radę księgowych przysięgłych,
3) uchwalenie budżetu izby, uwzględniającego udział w budżecie rady głównej izb księgowych przysięgłych i ich asystentów, wysokości składki wpisowej i rocznej na potrzeby izby oraz statutów wzajemnej pomocy,
4) stanowienie uchwał — na wniosek rady izby księgowych przysięgłych lub co najmniej 5 członków izby — w sprawach ogólnych, należących do zakresu działania rady izby księgowych przysięgłych.

Do nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości izby księgowych przysięgłych i ich asystentów oraz do zaciągania zobowiązań obciążających budżet izby potrzebna jest uchwała walnego zgromadzenia izby.

Walne zgromadzenie uchwala regulamin dla komisji rewizyjnej.

Art. 29.

Uchwały walnego zgromadzenia są ważne bez względu na liczbę obecnych i zapadają zwykłą większością głosów. To samo dotyczy wyborów, przy czem, w razie nieuzyskania wymaganej większości przez żadnego z kandydatów nastąpi wybór ściślejszy pomiędzy kandydatami, którzy otrzymali największą ilość głosów.

Art. 30.

Walne zgromadzenie otwiera prezes rady izby księgowych przysięgłych i ich asystentów lub jego zastępca, po czem następuje wybór przewodniczącego, wiceprzewodniczącego oraz odpowiedniej ilości sekretarzy.

Wnioski członków powinny być wnoszone do rady izby księgowych przysięgłych co najmniej na 8 dni przed terminem walnego zgromadzenia.

Walne zgromadzenie uchwala dla siebie regulamin na podstawie wniosku rady izby księgowych przysięgłych, uzgodnionego z radą główną izb księgowych przysięgłych i ich asystentów.

Art. 31.

Do zakresu działania rady izby księgowych przysięgłych i ich asystentów należą sprawy wymienione w art. 4 pkt. 2, 3, 5, 6 i 7, sądownictwo polubowne oraz wybór delegatów do rady głównej izb księgowych przysięgłych i ich asystentów.

Art. 32.

Rada izby księgowych przysięgłych i ich asystentów składa się:

a) w izbach liczących do 50 członków z 7 członków,
b) w izbach liczących ponad 50 do 100 członków z 9 członków,
c) w izbach liczących ponad 100 członków z 11 członków.

Art. 33.

Prawo wybieralności do rad izb księgowych przysięgłych i ich asystentów mają księgowi przysięgli, którzy co najmniej od jednego roku wpisani są na listę księgowych przysięgłych. W ciągu dwóch lat od daty wejścia w życie prawa niniejszego mają wszyscy księgowi przysięgli wpisani na listę prawo wybieralności do rad księgowych przysięgłych.

Art. 34.

Rada księgowych przysięgłych i ich asystentów natychmiast po wyborze obejmuje swe czynności i na pierwszem posiedzeniu obiera ze swego grona prezesa, wiceprezesa, sekretarza, skarbnika i delegatów do rady głównej izb księgowych przysięgłych i ich asystentów oraz dokonywa podziału czynności pomiędzy swymi członkami.

Art. 35.

Prezes zaprzysięga księgowych przysięgłych i ich asystentów, reprezentuje radę izby księgowych przysięgłych, właściwej izby, kieruje jej pracami oraz przewodniczy na jej posiedzeniach. Zastępcą prezesa jest wiceprezes rady izby księgowych przysięgłych i ich asystentów tejże izby.

Art. 36.

Do ważności uchwał rady izby księgowych przysięgłych i ich asystentów wymagana jest obecność oprócz przewodniczącego:

a) 4 członków w radach złożonych z 7 członków,
b) 5 członków w radach złożonych z 9 członków,
c) 6 członków w radach złożonych z 11 członków.

Uchwały rady izby zapadają zwykłą większością głosów, przy czem w razie równości głosów — przeważa głos przewodniczącego.

Art. 37.

Uchwałę, dotyczącą bezpośrednio praw jednostki, może osoba zainteresowana w ciągu miesiąca od daty jej doręczenia zaskarżyć do rady głównej izb księgowych przysięgłych i ich asystentów, która rozstrzyga zażalenie ostatecznie.

Art. 38.

Rada izby księgowych przysięgłych i ich asystentów przesyła do wiadomości rady głównej izb księgowych przysięgłych i ich asystentów protokóły walnych zgromadzeń i posiedzeń rady, sprawozdania roczne, regulaminy wewnętrzne oraz listy księgowych przysięgłych i ich asystentów.

Art. 39.

Rada izby księgowych przysięgłych i ich asystentów prowadzi listy księgowych przysięgłych i asystentów, mających siedzibę na terenie działalności izby i ogłasza ją corocznie.

Art. 40.

Rada izby księgowych przysięgłych i ich asystentów wykreśli księgowego przysięgłego lub asystenta z listy wskutek:

1) śmierci,
2) zgłoszenia wystąpienia,
3) wyroku dyscyplinarnego,
4) utraty obywatelstwa polskiego,
5) utraty z mocy wyroku sądowego prawa wykonywania zawodu bądź praw cywilnych lub obywatelskich, bądź też ograniczenia w korzystaniu z tych praw,
6) przeniesienia siedziby na teren innej izby księgowych przysięgłych i ich asystentów,
7) trwałej niezdolności do wykonywania zawodu, wywołanej upadkiem sił fizycznych i umysłowych.

Art. 41.

Regulamin uchwalony przez radę izby określi tryb jej wewnętrznego urzędowania tudzież sposób i termin uiszczania składek na rzecz izby. Regulamin może przekazywać wykonanie niektórych czynności rady księgowych przysięgłych, dla miejscowości oddalonych od siedziby izby, ustanowionym w tym celu delegatom. Delegatów wyznacza rada izby spośród miejscowych księgowych przysięgłych.

V. Rada główna księgowych przysięgłych i ich asystentów.

Art. 42.

Do zakresu działania rady głównej izb księgowych przysięgłych i ich asystentów należą następujące sprawy:

1) rejestrowanie księgowych przysięgłych oraz ich asystentów, wchodzących w skład wszystkich izb,
2) reprezentowanie izb księgowych przysięgłych i ich asystentów wobec sfer rządowych i samorządu gospodarczego,

3) nadzór nad działalnością rad izb księgowych przysięgłych i ich asystentów,
4) rozstrzyganie zażaleń na uchwały rad izb księgowych przysięgłych i ich asystentów (art. 37),
5) ustalanie jednolitych zasad wytycznych wykonywania samorządu i zawodu księgowych przysięgłych oraz organizacji zawodowego kształcenia asystentów księgowych przysięgłych,
6) uchwalanie budżetu rocznego z oznaczeniem udziału w nim poszczególnych izb,
7) wydawanie opinji o projektach ustaw i rozporządzeń oraz współdziałanie w ich opracowaniu na żądanie władz, jak również przedstawianie własnych projektów ustaw, rozporządzeń i wniosków z zakresu księgowości (rachunkowości) i spraw zawodowych,
8) określanie norm wynagrodzenia za pracę zawodową,
9) podejmowanie i popieranie wydawnictw zawodowych, ogłaszanie konkursów i prowadzenie uczelni zawodowych,
10) zwoływanie zjazdów krajowych i międzynarodowych i branie udziału w zjazdach zagranicznych przez swoich delegatów.

Art. 43.

W skład rady głównej księgowych przysięgłych i ich asystentów wchodzą delegaci rad poszczególnych izb księgowych przysięgłych, wybierani drogą tajnego głosowania.

Rady księgowych przysięgłych, liczące 7 członków, wybierają 1 delegata, rady liczące 9 członków wybierają 2 delegatów, rady liczące 11 członków wybierają 3 delegatów.

Art. 44.

Rada główna izb księgowych przysięgłych i ich asystentów zwołuje się najpóźniej z dniem 1 grudnia z wyjątkiem tego roku, w którym nastąpiło ukonstytuowanie się pierwszej rady głównej izb księgowych przysięgłych i ich asystentów, kiedy termin objęcia czynności ustala Minister Przemysłu i Handlu.

Na pierwszym posiedzeniu rada główna izb księgowych przysięgłych i ich asystentów wybiera spośród swych członków prezesa, dwóch wiceprezesów, sekretarza i skarbnika oraz dokonywa podziału czynności między swymi członkami.

Natychmiast po ukonstytuowaniu się rada główna izb księgowych przysięgłych i ich asystentów obejmuje swe czynności i zawiadamia o swym składzie Ministra Przemysłu i Handlu. Skład rady głównej izb księgowych i ich asystentów ogłoszony będzie w Monitorze Polskim.

Art. 45.

Organem przygotowawczym i wykonawczym rady głównej izb księgowych przysięgłych i ich asystentów jest wydział wykonawczy.

Art. 46.

W skład wydziału wykonawczego wchodzą:

a) prezes lub w zastępstwie prezesa wyznaczony przez niego wiceprezes,
b) pięciu członków wybranych przez radę główną izb księgowych przysięgłych i ich asystentów ze swego grona, przy czem przynajmniej dwóch spośród nich powinno mieć siedzibę w Warszawie.

Art. 47.

Regulamin uchwalony przez radę główną izb księgowych przysięgłych i ich asystentów określi tryb jej wewnętrznego urzędowania tudzież zakres i sposób działania wydziału wykonawczego.

Art. 48.

Prezes reprezentuje radę główną izb księgowych przysięgłych, kieruje jej pracami oraz przewodniczy na jej posiedzeniach. Do prezesa należy również kierownictwo pracami wydziału wykonawczego i przewodniczenie na jego posiedzeniach. Zastępcami prezesa są wiceprezesi.

Art. 49.

Do ważności uchwał rady głównej izb księgowych przysięgłych wymagana jest obecność oprócz przewodniczącego najmniej $1/3$ członków, do ważności uchwał wydziału wykonawczego wymagana jest obecność oprócz prezesa co najmniej dwóch członków. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów, przy czem w razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

Art. 50.

Uchwały mające charakter ogólny, podaje rada główna izb do wiadomości poszczególnym radom izb księgowych przysięgłych i ich asystentów.

Art. 51.

Jeżeli rada główna izb dostrzeże, iż rada izby księgowych przysięgłych wykracza przeciw ustawie lub nie wykonywa swych obowiązków, natenczas uchyli sprzeczną z prawem uchwałę lub przedsięweźmie środki zaradcze, celem przywrócenia porządku prawnego.

VI. Nadzór państwowy.

Art. 52.

Rada główna izb księgowych przysięgłych przesyła do wiadomości Ministra Przemysłu i Handlu listy księgowych przysięgłych, protokóły walnych zgromadzeń izb oraz posiedzeń rad izb księgowych przysięgłych, rady głównej izb i wydziału wykonawczego, jak również sprawozdanie roczne wraz z zamknięciami rachunkowemi oraz regulaminy wewnętrzne izb księgowych przysięgłych i rady głównej izb.

Art. 53.

Minister Przemysłu i Handlu ma względem izb księgowych przysięgłych oraz rady głównej izb te same uprawnienia nadzorcze, jakie przysługują radzie głównej izb względem poszczególnych rad. Zarządzenia nadzorcze Ministra Przemysłu i Handlu są ostateczne i nie ulegają zaskarżeniu.

Art. 54.

Minister Przemysłu i Handlu władny jest nadto w wypadkach wyjątkowych, gdy rada izb księgowych przysięgłych i ich asystentów przez działalność swą naraża porządek lub bezpieczeństwo publiczne, rozwiązać radę izby, przekazać czasowo wykonywanie wyznaczonemu przez siebie komisarzowi rządowemu.

Nowe wybory do rady izby należy zarządzić najpóźniej przed upływem 3 miesięcy od daty rozwiązania, przy czem walne zgromadzenie otwiera w tym wypadku komisarz rządowy.

Przepisy ustępu 1 i 2 mają analogiczne zastosowanie do rozwiązania rady głównej izb księgowych przysięgłych i ich asystentów.

VII. Odpowiedzialność.

Art. 55.

Księgowy przysięgły, który świadomie lub przez niedbalstwo wydaje niezgodne z prawdą zaświadczenia, przewidziane w art. 14 ponosi odpowiedzialność za wyrządzoną szkodę.

Art. 56.

Za wykroczenia przeciwko swym obowiązkom i uchybienia godności zawodowej księgowi przysięgli podlegają karze dyscyplinarnej.

Art. 57.

Kary dyscyplinarne są następujące:
1) upomnienie,
2) nagana,
3) zawieszenie w czynnościach księgowego przysięgłego na okres 1 roku,
4) skreślenie z listy księgowych przysięgłych

Art. 58.

Kara nagany pociąga za sobą utratę praw wybieralności na przeciąg 3 lat, od uprawomocnienia wyroku.

Obok kary nagany można orzec dodatkowo grzywnę do tysiąca złotych.

Art. 59.

Kara zawieszenia pociąga za sobą utratę prawa wybierania i wybieralności na przeciąg 5 lat od uprawomocnienia się wyroku.

Art. 60.

Kara skreślenia z listy łączy się z utratą wszelkich praw wynikających z należenia do zawodu księgowego przysięgłego.

Art. 61.

Jeżeli od chwili przewinienia do chwili wszczęcia postępowania dyscyplinarnego upłynęło co najmniej 5 lat, postępowanie nie może być wszczęte, a w razie wszczęcia należy je umorzyć. Jeżeli jednak czyn zawiera znamiona przestępstwa karnego przedawnienie dyscyplinarne nie może nastąpić wcześniej, niż przedawnienie karne.

Art. 62.

Regulamin uchwalony przez radę główną izb księgowych przysięgłych i ich asystentów określi sposób powoływania się i zakres działania sądów dyscyplinarnych oraz polubownych.

VIII. Asystenci księgowych przysięgłych.

Art. 63.

Na listę asystentów księgowych przysięgłych wpisany będzie ten księgowy, który:
1) posiada obywatelstwo polskie i korzysta w pełni z praw cywilnych i obywatelskich,
2) ma nieskazitelną przeszłość,
3) włada językiem polskim w słowie i piśmie,
4) ma ukończonych 25 lat,
5) ukończył wyższą szkołę handlową lub inną uczelnię, której program zostanie uznany przez radę główną izb księgowych przysięgłych i ich asystentów za dostateczny,
6) odbył co najmniej 5-letnią praktykę w zawodzie księgowego w przedsiębiorstwach prowadzących prawidłową księgowość (rachunkowość).

Art. 64.

Praca asystenta księgowego przysięgłego polegać będzie:
1) na samodzielnym prowadzeniu księgowości w przedsiębiorstwach prowadzących prawidłowe księgi handlowe, lub
2) w kancelarji księgowego przysięgłego.

Art. 65.

Przed rozpoczęciem swojej pracy asystent księgowego przysięgłego obowiązany jest złożyć wobec prezesa właściwej terytorjalnie rady izby księgowych przysięgłych przysięgę — uroczyste przyrzeczenie według następującej roty:

„Pomny dobra Państwa i godności swego zawodu przyrzekam uroczyście, że obowiązki asystenta księgowego przysięgłego spełniać będę zgodnie z prawem i słusznością, poświęcając się im z całą sumiennością i gorliwością, władzom okazywać będę poszanowanie a w postępowaniu swem kierować się będę zasadami honoru i uczciwości."

Art. 66.

Asystent księgowego przysięgłego po za pracą w przedsiębiorstwie lub w kancelarii patrona, obowiązany jest uczestniczyć w pracach organizowanych przez radę izby księgowych przysięgłych i ich asystentów, celem zawodowego kształcenia asystentów.

Art. 67.

Kierowanie zawodowym wychowaniem i wykształceniem asystentów księgowych przysięgłych należy do rady głównej izb księgowych przysięgłych

Art. 68.

Asystent księgowego przysięgłego mający odpowiednie przygotowanie zawodowe pozwalające na ubieganie się o tytuł księgowego przysięgłego może przystąpić do egzaminu na księgowego przysięgłego przed komisją egzaminacyjną czynną przy radzie izby przysięgłych księgowych i ich asystentów tej izby, w której jest wpisany na listę.

W razie niepomyślnego wyniku z pierwszego egzaminu, asystent może przystąpić do ponownego egzaminu dopiero po upływie 1 roku. Gdyby wynik powtórnego egzaminu był również niepomyślny, natenczas dopuszczenie do egzaminu po raz trzeci zależyć będzie od zezwolenia komisji egzaminacyjnej, przed którą asystent składał drugi egzamin.

Art. 69.

Wykreślenie z listy asystenta księgowego przysięgłego następuje:
1) na własne żądanie,
2) w razie niewykonywania w ciągu 2 lat pracy przewidzianej art. 64,

3) za postępowanie nie licujące z godnością i zawodem asystenta księgowego przysięgłego.

Art. 70.

Skład Komisji Egzaminacyjnej oraz program i termin egzaminów dla asystentów księgowych przysięgłych określi regulamin uchwalony przez radę główną izb księgowych przysięgłych.

Art. 71.

Przepisy o obowiązkach i prawach asystentów księgowych przysięgłych oraz o ich odpowiedzialności dyscyplinarnej określi regulamin, uchwalony przez radę główną izb księgowych przysięgłych.

IX. Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 72.

Wprowadza się następujące zmiany w Kodeksie Handlowym (rozp. Prez. Rzecz. z dnia 30.6. 1934 r. Dz. U. R. P. nr. 57 poz. 502).

1) art. 216 otrzymuje brzmienie:

„Sąd rejestrowy na żądanie spólnika i spólników przedstawiających przynajmniej $^1/_{10}$ część kapitału zakładowego może po wezwaniu zarządu spółki do złożenia oświadczenia wyznaczyć biegłych rewidentów spośród obcych, wciągniętych na listę księgowych przysięgłych, przedstawioną sądowi przez właściwą terytorjalnie radę księgowych przysięgłych, celem zbadania rachunkowości oraz działalności spółki".

2) art. 313 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„Sąd rejestrowy właściwy według siedziby spółki wyznacza biegłych rewidentów w liczbie nieparzystej spośród osób wciągniętych na listę księgowych przysięgłych przedstawioną sądowi przez właściwą terytorjalnie radę księgowych przysięgłych".

3) art. 376 otrzymuje brzmienie:

„Każda spółka akcyjna powinna corocznie, począwszy od 31 grudnia 1937 roku poddać bilanse, rachunek strat i zysków tudzież sprawozdanie sporządzone przez zarząd badaniu przez biegłych rewidentów zarówno pod względem zgodności z księgami i dokumentami, jako też faktycznym stanem majątku i interesów spółki.

Biegłych rewidentów wyznaczy sąd rejestrowy z listy księgowych przysięgłych właściwej terytorjalnie izby księgowych przysięgłych na wniosek rady księgowych przysięgłych. Biegli rewidenci sporządzają w dwóch egzemplarzach szczegółową opinję i złożą ją sądowi rejestrowemu, który jeden egzemplarz przez tenże sąd poświadczony wyda zarządowi spółki.

Rada księgowych przysięgłych wyznaczy wynagrodzenie za prace biegłych rewidentów i zatwierdzi rachunek ich wydatków. Jeżeli zarząd spółki wynagrodzenia i wydatków biegłych rewidentów dobrowolnie nie uiści, sąd rejestrowy na wniosek rady księgowych przysięgłych, ściągnie je trybem przewidzianym dla ściągania opłat rejestrowych".

Art. 73.

4) Uchyla się w art. 697 Kodeksu Handlowego wyrazy od „z wyjątkiem art. 375 do końca artykułu".

Wprowadza się następujące zmiany w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 1930 o zastosowaniu przepisów prawa o spółkach akcyjnych do władz, oraz do likwidacji towarzystw ubezpieczeń wzajemnych (Dz. U. R. P. nr. 66 poz. 523).

Art. 89 § 2 ust. 30 otrzymuje brzmienie:

„Każde towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych powinno corocznie, począwszy od 31 grudnia 1937 r. poddać bilans, rachunek strat i zysków, tudzież sprawozdanie sporządzone przez zarząd badaniu przez biegłych rewidentów, zarówno pod względem ich zgodności z księgami i dokumentami, jako też faktycznym stanem majątku i interesów towarzystwa. Biegłych rewidentów wyznaczy sąd rejestrowy z listy księgowych przysięgłych właściwej terytorjalnie izby księgowych przysięgłych na wniosek rady księgowych przysięgłych.

Biegli rewidenci sporzadzą w dwóch egzemplarzach szczegółową opinję i złożą ją sądowi rejestrowemu, który jeden egzemplarz, przez tenże sąd poświadczony wyda zarządowi towarzystwa.

Rada księgowych przysięgłych wyznaczy wynagrodzenie za pracę biegłych rewidentów i potwierdzi rachunek ich wydatków. Jeżeli zarząd towarzystwa wynagrodzenia i wydatków biegłych rewidentów dobrowolnie nie uiści, sąd rejestrowy na wniosek księgowych przysięgłych ściągnie trybem przewidzianym dla ściągania opłat rejestrowych".

Art. 74.

Wprowadza się następującą zmianę w ustawie z dnia 13 marca 1934 r. w sprawie zmiany w ustawie o spółdzielniach (Dz. U. R. P. nr. 38 poz. 342):

Art. 1 — 24 (końcowy ustęp) otrzymuje brzmienie:

„Rada spółdzielcza ustali normy kwalifikacyjne dla rewidentów, przeprowadzających rewizję w spółdzielniach z tem zastrzeżeniem, że z chwilą wejścia w życie prawa o księgowych przysięgłych, rewidentem w spółdzielniach może być tylko księgowy przysięgły".

Art. 75.

W ciągu trzech lat od daty wejścia w życie prawa niniejszego nie ma zastosowania art. 10, natomiast księgowych przysięgłych Rzeczypospolitej zamianuje Minister Przemysłu i Handlu spośród kandydatów przedstawionych przez naczelną organizację związków księgowych, a zaopinjowanych przez: prezesa Sądu Apelacyjnego, prezesa izby przemysłowo - handlowej, przewodniczącego rady spółdzielczej.

Art. 76.

Kandydatem na księgowego przysięgłego może być księgowy, który:

a) posiada obywatelstwo polskie i korzysta w pełni z praw cywilnych i obywatelskich,
b) ma nieskazitelną przeszłość,
c) włada językiem polskim w słowie i piśmie, oraz wykaże, że odpowiada jednemu z następujących warunków:

1) jest zaprzysiężonym biegłym z zakresu księgowości przy sądzie lub izbie przemysłowo-handlowej, ma wyższe wykształcenie i co najmniej od 5 lat zajmuje się prowadzeniem lub kontrolą księgowości (rachunkowości),
2) jest zaprzysiężonym biegłym zakresu księgowości przy sądzie, ma średnie wykształcenie i co najmniej 10 lat zajmuje się prowadzeniem lub kontrolą księgowości (rachunkowości),

3) ma wyższe wykształcenie i co najmniej do 10 lat zajmuje się prowadzeniem lub kontrolą księgowości, a ponadto wykonywał prace z zakresu ekspertyzy księgowości,
4) ma średnie wykształcenie i co najmniej od 15 lat zajmuje się prowadzeniem lub kontrolą księgowości, a ponad to wykonywał prace z zakresu ekspertyzy księgowości.

Art. 77.

Gdyby w niektórych województwach okazał się brak dostatecznej ilości osób, odpowiadających przepisom art. 76 Minister Przemysłu i Handlu może w drodze wyjątku wyznaczyć brakujących kandydatów na księgowych przysięgłych spośród innych osób zajmujących się prowadzeniem księgowości, o ile osoby te dają dostateczną gwarancję należytego wywiązywania się z obowiązku księgowego przysięgłego.

Art. 78.

Na listach kandydatów na księgowych przysięgłych przedkładanych Ministrowi Przemysłu i Handlu należy podać kwalifikacje każdego kandydata.

Art. 79.

Kto nieprawnie używa tytułu księgowego przysięgłego albo asystenta księgowego przysięgłego podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 złotych.

Art. 80.

Księgowi przysięgli jako wykonywujący samodzielnie wolne zajęcie zawodowe, opłacają podatek przemysłowy tylko w formie podatku od obrotu.

Art. 81.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu.

Art. 82.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Projekt ustawy o buchalterach dyplomowanych, uchwalony na wniosek naszej Organizacji na II Wszechpolskim Zjeździe Buchalterów w 1931 roku.

Art. 1.

Osobom należycie przygotowanym do zakładania i prowadzenia rachunkowości oraz sporządzania bilansów i zestawień wynikowych, zgodnie z zasadami nauki i wymaganiami prawa, ustawą niniejszą nadaje się tytuł buchaltera dyplomowanego.

Art. 2

Tytuł i złączone z nim prawo wykonywania czynności buchaltera dyplomowanego może uzyskać ten, kto odpowiada następującym warunkom:

a) posiada obywatelstwo polskie,

b) nie jest pozbawiony praw wyborczych w myśl art. 3 ustawy z dn. 28 lipca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 66 poz. 590),

c) posiada studja handlowe, poprzedzane ukończeniem średniej szkoły ogólnej, względnie ukończoną średnią szkołę handlową,

d) posiada minimum 5 lat praktyki zawodowej.

Od osób, które ukończyły wyższe studja handlowe, wymagane jest minimum 3 lata praktyki zawodowej. Rozpoczęcie praktyki winno być zgłoszone do jednego z zarejestrowanych Związków Zawodowych Buchalterów, a przebieg praktyki winien być przez tenże Związek kontrolowany i stwierdzony.

e) złożył przed Komisją Egzaminacyjną, powołaną przez Związek Zawodowy Buchalterów, określony egzamin z praktyki buchalteryjnej oraz ze znajomości obowiązującego ustawodawstwa handlowego, podatkowego i socjalnego.

Art. 3.

Komisja Egzaminacyjna składa się z:

1) 1-go delegata Ministerstwa Przemysłu i Handlu,

2) 1-go delegata Ministerstwa Skarbu,

3) 1-go buchaltera-rzeczoznawcy, delegowanego przez Izbę Przemysłowo-Handlową,

4) 2-ch delegatów Związku Zawodowego Buchalterów, powołującego Komisję.

Art. 4.

Na podstawie decyzji Komisji Egzaminacyjnej kandydat otrzymuje od Związku Zawodowego Buchalterów dyplom, uprawniający do tytułu buchaltera dyplomowanego.

Rejestr dyplomów prowadzą Izby Przemysłowo-Handlowe.

Art. 5.

Prawo podpisywania w charakterze buchaltera bilansów oraz wszelkich dokumentów, z rachunkowością związanych, a wydawanych nazewnątrz przedsiębiorstw lub instytucji, służy wyłącznie osobom, posiadającym tytuł buchaltera dyplomowanego.

Art. 6.

W charakterze buchalterów - rzeczoznawców lub biegłych sądowych zaprzysiężonych mogą być powoływane, na mocy odpowiednich ustaw lub rozporządzeń, tylko osoby, posiadające tytuł buchaltera dyplomowanego.

Art. 7.

Buchalter dyplomowany obowiązany jest wszelkie sprawy, wchodzące w zakres jego czynności, wykonywać zgodnie z etyką zawodową, prawem i nauką buchalteryjną.

Art. 8.

Pozbawienie tytułu buchaltera dyplomowanego następuje:

a) wskutek wyroku sądowego, pozbawiającego praw obywatelskich lub

b) z mocy decyzji Sądu Okręgowego, wydanej na wniosek Związku Zawodowego Buchalterów o pozbawienie tytułu, skierowany do Prokuratora Sądu Okręgowego, albo też na bezpośredni wniosek Prokuratora Sądu Okręgowego.

Od decyzji Sądu Okręgowego służy prawo apelacji.

Art. 9.

Osoby, bezprawnie używające tytułu buchaltera dyplomowanego lub korzystające bezprawnie z uprawnień, wskazanych w art. 5 ustawy niniejszej, podlegają karze, przewidzianej art. 26, 27

Prawa o wykroczeniach, (D. U. R. P. Nr. 60/1932 r. poz. 572).

Art. 10.

Obywatele obcych państw mogą używać tytułu buchaltera dyplomowawego, o ile posiadają odpowiedni tytuł we własnym kraju lub zadość uczynią przepisom art. 2 (punkty b, c, d, e,) jednak tylko na prawach wzajemności.

Dyplomy zagraniczne winny być zweryfikowane przez Komisję Egzaminacyjną i zgłoszone do rejestru dyplomów.

Art. 11.

W okresie przejściowym najbliższych 5-ciu lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, osoby ubiegające się o tytuł buchaltera dyplomowanego, a nie posiadające wymaganego w art. 2 (punkt c) wykształcenia, winny wylegitymować się:

1) ci z pośród kandydatów, którzy nie mają ukończonej średniej szkoły ogólnej lub handlowej — 10 latami praktyki zawodowej, w tem najmniej 5 lat na stanowisku samodzielnego buchaltera;

2) ci, którzy posiadają średnie wykształcenie, lecz bez studjów handlowych, — 5 latami praktyki zawodowej, w tem najmniej 3 lata na stanowisku samodzielnego buchaltera;

3) wreszcie kandydaci, posiadający wyższe wykształcenie, lecz bez studjów handlowych — 5 latami praktyki zawodowej, w tem najmniej 2 lata na stanowisku samodzielnego buchaltera.

Wszystkie wyżej wymienione osoby dla uzyskania tytułu buchaltera dyplomowanego podlegają obowiązkowo egzaminowi, przewidzianemu w art 2 (punkt e) niniejszej ustawy.

W okresie przejściowym osoby, które udowodnią 10-letnią praktykę buchalteryjną na stanowisku samodzielnego buchaltera, mogą być na podstawie decyzji Komisji Egzaminacyjnej zwolnione od całkowitego, względnie częściowego egzaminu.

Art. 12.

Za Związek Zawodowy Buchalterów, przewidziany w ustawie niniejszej, uważa się taki zarejestrowany samodzielny związek zawodowy buchalterów, który posiada w gronie swojem przynajmniej 300 członków, niezalegających w opłacie składek członkowskich.

Art. 13.

Program egzaminu, przewidzianego w art. 2-im, będzie ustalony przez Komisję specjalną, powołaną przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu w ciągu 6 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy niniejszej i składającą się z następujących osób:

a) 1 delegata Ministerstwa Skarbu,
b) 1 delegata Min. Przem. i Handlu,
c) 1 delegata Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie,
d) 2 delegatów Związku Izb Przem.-Handlowych,
e) po 2 delegatów z poszczególnych związków zawodowych buchalterów, odpowiadających warunkom art. 12-go ustawy niniejszej.

Pracom Komisji przewodniczy delegat Ministerstwa Przemysłu i Handlu lub Ministerstwa Skarbu.

Art. 14.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, z wyjątkiem art. 5-go i 6-go.

Artykuły 5 i 6 ustawy zastosowane będą po upływie lat pięciu od dnia ogłoszenia ustawy niniejszej.

Odpowiednie rozporządzenie wykonawcze określi:

1) jakie szkoły odpowiadają warunkom art. 2 punktu c,

2) regulamin komisji egzaminacyjnej,

3) sposób prowadzenia rejestru dyplomów przez Izby Przemysłowo-Handlowe.

Art. 15.

Wykonanie ustawy niniejszej powierza się Ministrowi Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

ZADANIA DO NAGRODY

Pragnąc wciągnąć do szerszej pracy nad pogłębieniem naszego zawodu liczne rzesze naszych kolegów - buchalterów, redakcja „Buchaltera Polskiego” otwiera dział zadań z nagrodami.

Niżej zamieszczamy dwa zadania, których rozwiązanie należy przesłać jak najrychlej w każdymbądź razie najdalej do dnia 30 kwietnia r. b.

Nagrody przyznane będą według zasad następujących:

1) zasadniczo przyznawana będzie nagroda pierwszej osobie, nadsyłającej rozwiązania.

2) O ile pierwsze rozwiązanie lub następne skolei nie będą uznane przez redakcję „Buchaltera Polskiego” jako odpowiednie, redakcja zastrzega sobie możliwość przyznania nagrody za odpowiedź później nadesłaną, jednakże w terminie prekluzyjnym wskazanym przy każdem zadaniu.

3) Osoby nagrodzone wymieniane będą w „Buchalterze Polskim” z przytoczeniem treści odpowiedzi.

4) Redakcja „Buchaltera Polskiego” zastrzega sobie możliwość ogłoszenia treści odpowiedzi nienagrodzonych, przyczem zgłaszający odpowiedź może się zastrzec przed przytoczeniem jego nazwiska w wypadku nieprzyznania nagrody.

5) Rozwiązanie należy nadsyłać na ręce redaktora „Buchaltera Polskiego” A. J. Szyllera.

Zadanie 1-sze

(Nagroda - praca prof. Witolda Skalskiego z Poznania „Zasady Inwentaryzowania i Bilansowania” wydanie III).

Temat:

Księga Główna w dniu 1.I wykazuje salda Dt. na

r-ku Kasy zł 300.—
„ Banku „ 10.000.—

Otwierając odpowiednie konta, zaksięgować należy następujące pozycje z pominięciem Bilansu Otwarcia i r-ku Strat i Zysków:

2.1. Firma X wystawiła nam fakturę na zł 4.000.—. Towar zakupiony przez nas jako komisjonerów sprzedajemy do Ameryki na wspólne ryzyko z firmą X, która dzieli z nami w równej części zysk wzgl. stratę.

7.1. Płacimy ekspedytorowi za opakowanie i t. d. 200.— a jednocześnie obliczamy prowizję w wysokości 2% od zł 4.200.— = 84 zł.

15.1. Przesyłamy akcept firmie X na zł 2.000.— pł. 31.3.

18.1. Spedytor oblicza za koszty i ubezpieczenie przesyłki zł 200.—, którą to kwotę polecamy bankowi wypłacić.

25.3. Przedstawiciel nasz w Ameryce przesyła nam rachunek za całkowicie sprzedany towar i przekazuje równowartość zł 5.500.— przez swój bank na nasze konto.

30.3. Po ustaleniu zysku z tej tranzakcji zamknąć konto firmy X polecając bankowi uskutecznienie przekazu na należną jej sumę zł 2.508.—.

Należy ustalić jak wyglądają poszczególne konta a szczególnie jak po tej tranzakcji przedstawia się nasz r-k z firmą X oraz konta osobowe.

Zadanie 2-gie

(Nagroda — praca prof. Witolda Skalskiego z Poznania „Ocena działalności przedsiębiorstw na podstawie zamknięć rachunkowych" wydanie II).

Temat: Jak szukać błędów w księgach buchalteryjnych?

POWODY DOKONYWANIA ODPISÓW

Wyprowadzając w poprzednim artykule definicję odpisów spowodowanych zużyciem się urządzeń w procesie produkcyjnym, podkreślono tem samem fakt, że **najpierwszym powodem odpisów jest stopniowe zużywanie się urządzeń.** Władze skarbowe wszystkich prawie państw przyjęły zużywanie się za jedyny dopuszczalny powód odpisów, w następstwie czego w szerszych sferach gospodarczych wytworzyło się domniemanie, że zużywanie się urządzeń produkcyjnych jest jedynym powodem odpisywania. Że skarbowcy ulegają tego rodzaju sugestji to jest zrozumiałe, natomiast bardzo niewskazane jest, aby księgowi widzieli w zużywaniu się jedyny powód dokonywania odpisów. Dla księgowych, w szczególności dla tych, którzy nie ograniczają się do samych zapisków książkowych, ale badają organizację przedsiębiorstwa rozważają przebieg procesów produkcyjnych, aby dopiero potem na ich podstawie przeprowadzić odpowiednie zapisy, dla tych księgowych zużywanie się urządzeń produkcyjnych jest jednym, ale nie jedynym powodem odpisywania.

Że zużywanie się jest najdawniej znanym powodem odpisywania było to już zaznaczone w poprzednim artykule, tu jedynie wypada to zjawisko głębiej zanalizować.

Należy więc na wstępie stwierdzić, że niema stałych składników produkcyjnych, któreby przy używaniu ich w procesie produkcyjnym nie ulegały zużyciu. Władze skarbowe nie uznają n. p. odpisów na grunty, wychodząc z założenia, że grunt, ziemia, parcela budowlana czy pole nie podlegają zużywaniu się przy ich produktywnem używaniu. Znaczna część księgowych podziela to zdanie bezwzględnie. Twierdzenie to jest słuszne, ale jedynie w większości wypadków; można jednak bez trudności znaleźć przykłady zużywania się ziemi. Buchalterzy pracujący w Zagłębiu Dąbrowskiem, czy na Śląsku niejednokrotnie zaobserwować mogą zjawisko powstawania hałd żużla. Urodzajny kawał ziemi, znajdujący się możliwie niedaleko od huty, czy kopalni, pokrywany jest warstwami żużla. Taka hałda powstaje w ciągu szeregu lat. Ziemia zostaje nakryta kilkunastumetrową warstwą żużla, praktycznie więc ziemia traci swoją wartość, nie nadaje się bowiem ani do uprawy, ani do budowy. Zniesienie takiej hałdy kosztowałoby tyle, że praktycznie nie można o tem myśleć. Jest więc to charakterystyczny przykład zużywania się ziemi w procesie produkcyjnym.

Obsuwanie się brzegu morza na skutek działania przypływu i odpływu fal, oraz zniszczenie brzegów rzek przy wylewach w odniesieniu do zakładów produkcyjnych, używających brzegu rzeki czy morza za warsztat pracy (kąpieliska, fabryki soli) jest popularnym przykładem cytowanym przez wielu autorów niemieckich, jak Grossmann, Schmallenbach, Hast.

O zużywaniu się takich składników majątkowych jak: budynki, maszyny, urządzenia techniczne i ruchomości, naogół pisać nie trzeba, jest to bowiem rzecz ogólnie znana. Należy tu tylko podkreślić, że w odniesieniu do tych aktywów zużywanie się ich może mieć charakter dwojaki: naturalny i sztuczny (przy produkowaniu). Jeżeli n. p. chodzi o zużywanie się budynku mieszkalnego, to podlega on zużyciu naturalnemu na skutek działania wpływów atmosferycznych: deszczów, mrozów, słońca, a oprócz tego na skutek produkcyjnego zużywania przez: wstrząsy, spowodowane pracą maszyn, wbijanie gwoździ w ściany, otwieranie okien i t. p. Urządzenia szybu kopalnianego podlegają niszczeniu na skutek korozji (działania wody zaskórnej), rdzewienia, a prócz tego kierowniki, belki szybowe, obmurowanie, drabiny i pomosty podlegają zużyciu przez ich produkcyjne używanie.

Jeżeli chodzi o aktywa nierzeczowe, zwane czasem idealnemi, jak: firma, patent, klientela, to podlegają one zużywaniu się przez pomysły bardziej atrakcyjne konkurentów, przez lepszą i nowocześniejszą reklamę i t. p.

Zużywanie się aktywów stałych w procesie produkcyjnym jest najstarszym powodem dokonywania odpisów, można mu więc złożyć hołd, omawiając go na wstępie.

Należy jednak podkreślić, że oddając zużywaniu pierwsze miejsce w analizie powodów odpisów, zrobiliśmy to jedynie z punktu widzenia chronologicznego. Natomiast jeżeli chodzi o ważność, to pierwsze miejsce zajmują dwa następujące powody odpisywania:

Właściwe zestawienie kosztów produkcji, uwzględnienie w kosztach produkcji nietylko surowca, robocizny, kosztów handlowych, obsługi kapitału, ale i zużywania się urządzeń produkcyjnych, to jest dla nowoczesnego księgowego bardziej ważny powód dokonywania odpisów. Wprowadzenie odpisów do miesięcznych sprawozdań kosztów produkcji, stworzenie w księgowości kont pośrednich do zapisywania na nich miesięcznego zużywania się urządzeń wytwórczych w procesie produkcji, uwzględnienie odpisów w kalkulacji cen sprzedażnych, to poszczególne fragmenty dążenia do uznania odpisów za zasadniczy składnik kosztów produkcji. Dla księgowego najbardziej zasadniczym powodem dokonywania odpisów jest wprowadzenie do kosztów produkcji pozycji, odpowiadających zużywaniu się urządzeń wytwórczych. **Koszty produkcji bez odpisów są nie zupełnemi kosztami.** Księgowość nie przeprowadzająca odpisów, jest księgowością fałszywą, dozwalającą na niszczenie majątku przedsiębiorstwa, a jednocześnie stwarzającą fałszywy obraz kosztów, myląc zarówno księgowego, jak i właściciela przedsiębiorstwa.

Rozwój życia gospodarczego wysunął i drugi kapitalny powód odpisywania. W całym szeregu przemysłów, jak w: chemicznym, elektrotechnicznym, metalowym przeróbczym, urządzenia produkcyjne (maszyny) nie zużywają się obecnie przy wytwarzaniu; całkiem jeszcze dobre ustąpić muszą nowym, ponieważ produkowanie na tych maszynach nie pozwala producentowi walczyć z konkurencją. Postęp techniczny, wymagający coraz doskonalszego produktu i postęp gospodarczy żądający wytwarzania coraz większych ilości przy tych samych kosztach dążenia do coraz większej normalizacji, standaryzacji i typizacji gatunków towarów produkowanych powoduje, że **maszyna nie ma czasu na zużycie się, ale w zupełnie dobrym stanie musi być sprzedana na złom jako nienadająca się nadal do procesu produkcji.** W fabrykach chemicznych n. p. całe działy urządzeń maszynowych, któreby mogły ze względu na trwałość materjału, z którego są zrobione, wytrzymać przez lat 20 czy 25 w procesie produkcyjnym, już po latach 5-ciu muszą być zastąpione przez inne, ponieważ towar przez nie wyprodukowany, nie może konkurować na rynku z towarem wytworzonym przez konkurencję. Stanowisko władz skarbowych nie pozwalających na zwiększone — na skutek działania postępu technicznego — odpisy i twierdzenie, że stratę może przedsiębiorca ponieść w tym roku, kiedy modernizując fabrykę wprowadza nowe urządzenia, jest błędne z punktu widzenia kosztów produkcji. Fakt, że przedsiębiorstwo może w roku modernizacji fabryki zmniejszyć podstawę do wymiaru podatku dochodowego, nie rozwiązuje jeszcze kwestji, że rachunki wynikowe wszystkich poprzednich okresów sprawozdawczych, były na skutek zbyt małych odpisów mylnie obliczone, że zyski wypłacone akcjonarjuszom były za duże, że dane wynikowe z poszczególnych lat nie mogą być porównywane.

Wprowadzenie przez niemiecki Sąd Najwyższy w roku 1930 orzeczenia, uznającego postęp techniczny i gospodarczy za dozwolony, z punktu widzenia skarbowego, powód odpisów, jest dowodem prawdziwego zrozumienia tej kwestji i należy przypuszczać, że ustawodawstwa skarbowe, wzgl. orzecznictwa prawne innych państw, będą musiały wcześniej lub później uznać postęp techniczny i gospodarczy za dozwolony powód odpisów.

W przedsiębiorstwach specjalnych, jak kopalniach węgla, piasku, rudy, lub w kamieniołomach, powodem dokonywania odpisów jest nietyle zużywanie się maszyn i urządzeń technicznych, ile wyczerpywanie się stopniowe substancji. Przedsiębiorstwa, które poprzednio wymieniono, nie używają przy procesie wytwórczym surowca, lecz prowadzą produkcję przez zmniejszanie zapasów swojej substancji. Kopalnie węgla, czy rudy produkują przez eksploatowanie swych pokładów. Najlepiej utrzymane, czy najnowocześniejsze urządzenia na powierzchni kopalni, nie będą przedstawiały żadnej wartości, lub jedynie wartość starego materjału z chwilą, gdy pokłady pod ziemią zostaną wyczerpane. W wymienionych więc poprzednio gałęziach produkcji powodem dokonywania odpisów będzie wyczerpanie substancji; sprawa ta oświetlona była wyczerpująco przez wyrok Trybunału Rzeszy z roku 1891, w którym to wyroku podany jest także sposób obliczania wysokości odpisów.

W przedsiębiortwach publicznych takich, jak elektrownie, gazownie, wodociągi, podstawą działalności przedsiębiorstw jest z reguły koncesja, nadająca faktyczny monopol obsługi na danem terytorjum w danym okresie czasu, po upływie którego urządzenia produkcyjne przechodzą za wynagrodzeniem, lub częściej bez wynagrodzenia, na rzecz udzielającego koncesję. Jeżeli więc otrzymujący koncesję chce w czasie eksploatowania koncesji otworzyć kapitał uwięziony w urządzeniach produkcyjnych, to za powód odpisów musi przyjąć nie zużywanie się urządzeń, ale upływ czasu koncesji. W obecnym układzie gospodarczym towarzystwa przepadkowe (termin podany przez interpretację wyroków N. T. A. w sprawach podatku dochodowego—w wydaniu Bibljoteki Prawniczej) nie są wyjątkami i zagadnienie określenia zależności między stopą odpisów, a upływem czasu koncesji może mieć dla życia gospodarczego duże znaczenie.

Prócz tych powodów dokonywania odpisów, należy jeszcze wymienić trzy inne, mające charakter może bardziej formalny, tem nie mniej ważne, jeśli chodzi o względnie wyczerpujące ujęcie powodów dokonywania odpisów.

Powodem dokonywania odpisów, a mówiąc dokładnie, powodem zwiększenia dotychczasowego odpisu, może być w pewnych ściśle określonych warunkach, zmiana poziomu cen. Jeżeli n. p. na skutek pewnych wynalazków technicznych ceny obrabiarek obniżą się bardzo znacznie, przyczem można spodziewać się, że ta obniżka ma charakter stały, to fabryka posiadająca i pracująca szeregiem obrabiarek, może zaobserwować zjawisko dużej rozbieżności między rzeczywistą i książkową wartością obrabiarek. Wyrównanie tej różnicy przez jednorazowy odpis nadzwyczajny, może doprowadzić do niesłusznego obciążenia jednego okresu obrachunkowego, bardziej wskazanym wy

daje się rozłożenie tej straty zapomocą zwiększonych odpisów na szereg lat produkcyjnych.

Podobny wypadek zajść może, gdy nabywca przepłacił urządzenie. Jeżeli staniemy na stanowisku, że wartość rzeczywista winna się możliwie zbliżać do książkowej, wówczas należy przepłaconą wartość urządzenia obniżyć przez odpis, przyczem rozłożenie straty na szereg lat wydaje się bardziej wskazane.

Trzecim formalnym powodem odpisywania jest mylne obliczenie wysokości poprzednich odpisów. Jeżeli n. p. przy instalowaniu nowego urządzenia w planie odpisów przewidziano trwałość urządzenia na lat 25, i w następstwie tego obliczono odpis coroczny, a po trzech latach pracy przekonano się, że urządzenie wytrzyma conajwyżej lat 10, to należy dokonać rewizji planu odpisów. Powodem zastosowania wyższego odpisu będzie więc stosowany poprzednio błędny odpis.

Wyczerpując na tym powody dokonywania odpisów, należy również zaznaczyć, że **z punktu widzenia skarbowego, gospodarczego i książkowego są również dozwolone powody niedokonywania odpisów.**

Częściowe lub całkowite unieruchomienie zakładu wzgl. niezupełne wykorzystanie urządzeń wytwórczych może w pewnych warunkach spowodować dozwolone niedokonywanie odpisów. Zaznaczam, że tylko w pewnych warunkach, ponieważ w innych całkowite zatrzymanie zakładu przy niedostatecznej konserwacji może spowodować nawet szybsze zużywanie się urządzeń, niżby ono miało miejsce, gdyby zakład był w ruchu.

Oprócz unieruchomienia zakładu względnie niezupełnego wykorzystania, powodem niedokonywania odpisów może być stwierdzenie, ze dokonywane dotąd odpisy były obliczane błędnie. Jeśli n. p. opracowano plan odpisów przy uwzględnieniu 15 lat jako trwałości danego urządzenia i stosownie do planu odpisywano corocznie 6,66%, a w szóstym roku stwierdzono, że urządzenie zużywa się wolniej i trwać będzie lat 25, to ponieważ odpisy poprzednie były za wysokie, należy na przeciąg kilku lat wstrzymać dokonywanie odpisów, w przeciwnym bowiem razie powstawałyby „ciche rezerwy".

Na marginesie zaznaczyć należy, że niedozwolonym powodem niedokonywania odpisów jest obawa zmniejszenia zysku. Z całym naciskiem należy podkreślić, że **uzależnienie odpisów od zysku z punktu widzenia skarbowego, gospodarczego i buchalteryjnego, jest bezwzględnie niedozwolone.**

Mgr. Marjan Frank.

Dziedzice, kopalnia „Silesia"

BIBLJOGRAFJA

„Zasady Inwentaryzowania i Bilansowania"

Pod tym tytułem ukazało się 3-cie wydanie pracy p. Witolda Skalskiego, prof. W. S. H. w Poznaniu.

Warunki życia naszego nie sprzyjają naogół rozwojowi prac, poświęconych nauce w jakiejkolwiekby to nie było dziedzinie. Tembardziej trudna jest praca w dziedzinie, nie doznającej poparcia materjalnego ze strony Państwa, samorządu a nawet bezpośrednio zainteresowanych sfer, jak w danym wypadku sfer gospodarczych. Jeśli więc praca poświęcona zagadnieniom wiedzy praktycznej i zwłaszcza tak lekceważonej dotychczas w Polsce, jak rachunkowość kupiecka, wychodzi już w wydaniu 3-ciem, po całkowitem wyczerpaniu pierwszych dwóch wydań, to fakt ten stwierdza, że praca jest interesująca i wartościowa. Te kilka słów winno wystarczyć za bardziej szczegółową recenzję pracy p. Skalskiego. Polecamy ją wszystkim buchalterom, zwłaszcza zamierzającym poświęcić się w przyszłości karjerze rewizyjnej. Autorowi zaś życzymy, aby wydał w niedługim czasie wydanie czwarte.

„Ocena działalności przedsiębiorstw na podstawie zamknięć rachunkowych"

Praca również p. prof. Witolda Skalskiego, wydanie drugie. Uwagi przytoczone wyżej o pierwszej pracy p. W. Skalskiego śmiało odnieść można i do „Oceny działalności przedsiębiorstw na podstawie zamknięć rachunkowych", którą winni przestudjować nietylko buchalterzy, buchalterzy-rewidenci, lecz również członkowie rad nadzorczych, zarządów, komisyj rewizyjnych, czyli wszyscy, którzy w pierwszym rzędzie ponoszą odpowiedzialność za prowadzenie przedsiębiorstw.

Obydwie prace p. prof. W. Skalskiego wydane zostały przez znaną księgarnię wydawniczą w Poznaniu Władysława Wilaka.

„Bilans i inwentarz a sąd rejestrowy"

P. dr. Stanisław Lisowski, sędzia sądu okręgowego we Lwowie, zebrał i wydał pod powyższym tytułem wszystkie przepisy oraz wskazówki praktyczne, dotyczące wpisywania bilansu i inwentarza do księgi inwentarzowej i przedstawiania sądowi rejestrowemu. Praca, zawierająca szereg wskazówek praktycznych, jest bardzo pożytecznym czynnikiem dla wszystkich przedsiębiorstw prowadzących prawidłowe księgi handlowe. Nakład księgarni „Ewer", Lwów.

„Podręczna Tabela Procentowa"

P. Stanisław Florczak w Kaliszu, młody pracownik bankowy, opracował szereg tablic procentowych, wykazujących odpowiednie, gotowe rezultaty. Przejrzysty układ i łatwość posługiwania się tablicami, podane praktycznie w objaśnieniu na wstępie, czynią z pracy p. Florczaka bardzo pożyteczny podręcznik, ułatwiający dokonywanie momentalne obliczeń procentowych.

„Sądy Pracy"

Ukazała się broszura p. t. „Prawo o Sądach Pracy" z objaśnieniem Dr. Bolesława Teadlinga.

Książka oprócz tekstu ustawy o Sądach Pracy, zawiera obszerne wyjaśnienie i orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz rozporządzenia dodatkowe jak: Rozporządzenie o powoływaniu ławników, o wynagrodzeniu ławników przy Sądach Pracy. Książka została wydana przez księgarnię Wł. Wilaka w Poznaniu.

„Zarys ekonomji"

Praca d-ra Stanisława Pszczółkowskiego, Warszawa, str. XIII + 523.

Jest to nowy, oryginalny system ekonomiczny. Nowość polega na tem, **że autor opiera całą konstrukcję teoretyczną ekonomji na energetycznym, idealistycznym poglądzie na świat,** gdy tymczasem panujące obecnie systemy ekonomiczne opierają się na założeniach materjalistycznych i hedonistycznych. Wprawdzie w literaturze nie brak różnych prób związania nauki ekonomji z etyką idealistyczną, ale żadnej z nich nie udało się stworzyć na tej podstawie jakiegoś logicznego i konsekwentnego systemu pojęć i praw ekonomicznych, cały ich idealizm sprowadza się niemal wyłącznie do żądania oparcia podziału dóbr na zasadach sprawiedliwości społecznej, a mianowicie w imię humanitaryzmu lub solidaryzmu. Dopiero w „Zarysie ekonomji" widzimy całą konstrukcję teoretyczną, opartą na założeniach idealistycznych.

Oparcie ekonomji na podstawach idealistycznych, zamiast na hedonistycznych, jak to widzimy w szkołach psychologicznej i matematycznej, pociąga za sobą konieczność przeprowadzenia doniosłych zmian podstawowych pojęć i twierdzeń ekonomicznych. W dziedzinie pojęciowej następuje ścisłe rozgraniczenie pojęć wartości objektywnej i subjektywnej od pojęcia oceny wartości, następnie zasadnicza zmiana pojęcia dochodu, znaczne rozszerzenie zakresu pojęcia produkcji, wprowadzenie obok kredytu formalnego również i kredytu moralnego, rozszerzenie i zasadnicza zmiana charakteru pojęcia renty, inflacji i t. d. W związku z tak istotnemi zmianami pojęciowemi **„Zarys ekonomji" przynosi zupełnie nową teorję wartości, uwzględniającą oprócz dóbr materjalnych również i dobra niematerjalne, cały szereg ważnych zmian w teorji produkcji z nowem sformułowaniem zasady wydajności na czele, a w teorji wymiany— nowe teorje ceny, płac, stopy procentowej, kursów walut i t. p.**

Szczególne zainteresowanie wśród buchalterów wzbudzi zapewne to, że autor przy tworzeniu swojego systemu ekonomicznego posługiwał się w szerokim zakresie metodą buchalteryjną. Opracował On mianowicie teoretycznie cały system rachunkowości dla gospodarstwa społecznego, a w szczególności podaje schemat i sposoby sporządzania bilansu i rachunku strat i zysków gospodarstwa społecznego. Księgowość przestaje być wobec tego w rozumieniu autora tylko pewną umiejętnością praktyczną, mającą zastosowanie wyłącznie w działalności pojedyńczych przedsiębiorstw, instytucyj i t. d., lecz pewną metodą badania konkretnych zjawisk gospodarczych, mającą szerokie zastosowanie w całej ekonomji.

Na podkreślenie zasługuje również i to, że „Zarys ekonomji" uwzględnia oprócz zwykłych działów, spotykanych w literaturze podręcznikowej, również i specjalne działy, poświęcone teorji rozwoju gospodarczego i teorji konjuktury gospodarczej, tak aktualne i ważne w okresie powojennym, który charakteryzuje się znacznemi przesunięciami w kierunkach rozwoju gospodarczego, wystąpieniem na jaw nowych tendencyj rozwojowych, a następnie znacznem pogłębieniem się kryzysów gospodarczych.

Nakład własny autora (D-r. Stan. Pszczółkowski, Warszawa, Wilanowska 4).

BUCHALTERZY-POLACY!

Powiększajcie szeregi zrzeszonych!

Pamiętajcie, że luzacy są szkodnikami w ruchu zawodowym!

Wstępujcie w nasze szeregi.

PRENUMERATA „Buchaltera Polskiego" wynosi (z przesyłką pocztową lub odnoszeniem do domów w Warszawie) kwartalnie zł 4.50, półrocznie zł 8.20, rocznie zł 16. Członkowie Polskiego Zw. Buchalterów-Rzeczoznawców, Buch.-Bilansistów i Ich Pomocników otrzymują pismo bezpłatnie.

CENA OGŁOSZEŃ: połowa strony tytułowej zł 300.—

	przed tekstem	za tekstem	w treści redakcyjnej
cała strona	280.—	zł 200.—	zł 350.—
1/2 "	150.—	110.—	180.—
1/4 "	80.—	80.—	100.—
1/8 "	45.—	35.—	60. –

WPŁATY dla „Buchaltera Polskiego" należy uskuteczniać na konto w P. K. O. Nr. 18686 — Polski Związek Buchalterów-Rzeczoznawców, Buchalterów-Bilansistów i Ich Pomocników — Warszawa.

Adres Redakcji i Administracji: Warszawa I, Nowogrodzka 20, tel. 8-41-05.

Redaktor i wydawca: *ANTONI JULJAN SZYLLER.*

Druk. Matematyczna, H. Zajączkowski, Warszawa, Miedziana 3., tel. 295-55